Liniște deplină la Praga

Un îndemn al noului prim-ministru

Praga, 22 (Rador). — **Liniște deplină domnește la Praga. Criza ministerială a evoluat în mod normal.**

Postul de radio dă neîncetat informații din țară, recomandând populației să continue a păstra disciplina de care a făcut dovadă până acum.

In cursul manifestațiilor care s'au desfășurat azi dimineață nu s'a petrecut nici un incident. Ordinea n'a fost nicăeri turburată.

Știrile răspândite în străinătate despre o lovitură comunistă sunt lipsite de orice temeiu.

❖

Praga, 22 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" transmite:

Capitala este acum mai liniștită.

Grupuri mari de cetățeni s'au adunat în jurul difuzoarelor pentru a asculta apelul președintelui republicei.

In oraș se observă o mare activitate militară. Numeroase tunuri antiaeriene sunt așezate în multe locuri ale orașului.

Un mesagiu la radio către populație

Praga, 22 (Rador). — Postul de radio a difuzat la ora 12 și 30 următorul mesagiu:

„Sarcinile noui pretind ca națiunea să fie reprezentată în negocierile apropiate prin reprezentanții săi politici și prin funcționarii săi cei mai calificați.

Guvernul republicii căruia i-a revenit greaua sarcină de a se supune dorinței puterilor occidentale, a hotărît, încă de eri să-și prezinte demisia președintelui Beneș. Guvernul a luat această hotărîre știind că într'un moment de mare tensiune europeană este necesar ca națiunea noastră să-și concentreze toate sforțările în scopul de a continua marea sa tradiție, care dovedește că toate încercările făcute pentru a o aservi au dat greș. Iată pentru ce guvernul demisionat cere ca un nou guvern să fie alcătuit din reprezentanții tuturor elementelor națiunii precum și din experți renumiți, capabili să consolideze statul în grava criză a Europei Centrale.

Noul guvern va fi constituit cu reprezentanți ai tuturor părților opiniei publice, care s'au rostit în favoarea statului. Vor intra deasemeni funcționari, deoarece împrejurările de azi cer o uniune deplină a tuturor factorilor administrației publice și armatei.

Președintele Beneș a și început consultările care vor duce la formarea unui guvern de uniune națională. Toți conducătorii poporului cehoslovac, care au o răspundere politică s'au grupat în jurul șefului statului în scopul de a înlesni constituirea unui nou guvern în cel mai scurt timp cu putință. Formarea noului guvern este așteptată chiar în cursul serii.

Uniunea de care au dat dovadă factorii răspunzători este un îndemn pentru toți cetățenii de a rămâne uniți".

❖

Praga 22 (Rador). — La ora 15, posturile de radio cehoslovace au lansat următorul apel:

Criza în care ne aflăm a început prin presiunea străinătății. Incă dela început această presiune s'a arătat puternică mai ales la periferia statului nostru. Pe teritoriul întregului stat, autoritățile și organele de siguranță au situația în mâini. Autoritatea statului va fi menținută cu orice preț. Pretutindeni unde în ultimele zile revoltații au ocupat clădirile administrative, aceștia au fost alungați sau sunt pe cale de a fi alungați.

Apelul pune în gardă pe cetățeni contra știrilor false răspândite în străinătate și adaugă: Atragem atenția asupra acestor elemente răuvoitoare și cerem tuturor să dea pe mâna organelor de stat pe cei ce răspândesc știri alarmante.

In sfârșit, comunicatul desminte știrea că orașul Marienbad ar fi fost ocupat de elemente străine.

Incidentele din regiunea sudetă au fost exagerate

Praga, 22 (Rador). — **Din isvor autorizat se declară că știrile cari au anunțat că germanii sudeți ar fi preluat puterea în regiunile sudete până la limita lingvistică sunt inexacte.**

Se semnalează numai câteva incidente la Bozidaz, unde sudeții au ocupat postul vamal și la Cheb unde au ocupat biroul poștei, gonind pe funcționarii cehi.

Câteva cazuri asemănătoare sunt semnalate și în alte localități, însă în ansamblul regiunilor sudete autoritățile cehoslovace declară a fi pe deplin stăpâne pe situație.

❖

Praga, 22 (Rador). — Agenția „Ceteka" transmite:

In regiunea sudetă a domnit liniște.

Totuși vameșii și grănicerii au fost atacați în mai multe locuri de bande de rebeli. Nu sunt însă victime.

La Bartosivce a fost incendiat biroul vamal la ora 1 dimineața. S'au tras mai multe focuri de către rebeli dar nu sunt răniți.

La ora 4 dimineața a fost atacată vama Rosvadov.

La ora 1 dimineața a fost atacat biroul vamal Unaicke. La ora 5 lupta mai dura încă. A fost atacată și gara Warnsdorf.

La Frantiskivy Lazne membrii ai fostului partid sudet au pus stăpânire pe armele polițiștilor cehi. După negocieri sudeții au acceptat să predea aceste arme.

La Hostin, germanii sudeți au percheziționat mai multe case, în special cele aparținând comuniștilor. Un detașament de jandarmi a fost trimis spre a restabili ordinea.

INCAERARE LA FRONTIERA GERMANO-CEHA

Berlin, 22 (Rador). — Agenția D. N. B. anunță că Joi la amiază s'a dat o luptă la frontiera germano-cehă între soldați și grăniceri cehoslovaci de o parte și sudeți de cealaltă parte, în apropiere de Schonberg, la biroul vamal Liebenau.

Mai multe persoane au fost rănite cu focuri de arme.

De ambele părți se semnalează morți.

Un vameș ceh rănit, a fost transportat într'un spital sudet.

INCIDENTE LA CIESZYN

Varșovia, 22 (Rador). — Agenția „Pat" află că în cursul nopții de Joi s'au produs mai multe incidente, în partea cehoslovacă a orașului Cieszyn.

Miercuri seară s'au adunat pe diferitele piețe ale orașului importante grupe de polonezi.

Două posturi de poliție, atacate de grupuri înarmate, au fost părăsite fără luptă de jandarmi, cari s'au refugiat în clădirea centrală a poliției, unde s'au baricadat.

Cum își justifică Polonia pretențiile față de Cehoslovacia

O notă a ministerului de externe polon

Varșovia, 22 (Rador). — **Agenția telegrafică polonă transmite:**

Ministerul afacerilor străine comunică:

Dela data când atacul ceh contra teritoriului polon din Silezia Cieszyn a fost sprijinit de factorii internaționali, în special prin decizia conferinței ambasadorilor dela 28 Iulie 1920, guvernul polon tindea prin toate mijloacele legale să asigure populației polone de dincolo de Diza condiții normale pentru desvoltarea ei culturală și drepturile civice la care avea dreptul.

Această chestiune a format obiectul unor numeroase acțiuni diplomatice și constituia elementul principal al relațiunilor noastre cu Cehoslovacia. Niciuna din promisiunile și convențiunile încheiate în această privință n'a fost ținut de guvernul cehoslovac. Cu toate acestea, în epoca de criză profundă a ceasului de față, privitoare la politica și structura însăși a statului cehoslovac, guvernul polon a apărat cu calm și moderație principiul fundamental, singurul just, că polonezul chiar cetățean al unui stat străin, nu poate să fie obiectul discriminării în ceeace privește drepturile și condițiunile lui de existență, numai pentru motivul că este polon. Soarta polonezilor din regunea Silezia Cieszyn, încorporată la Cehoslovacia, era cu atât mai importantă, cu cât era vorba de un grup compact format dintr'o populație autohtonă, ce locuește de secole acest pământ prin excelență polon. In epoca încordărilor politice și a acțiunilor internaționale ce au rezultat, guvernul polon, în fiecare etapă a evoluției acestei probleme, a cerut tuturor statelor participante la aceste acțiuni, direct sau indirect, să observe cu strictețe principiul egalității de drepturi pentru grupul nostru național din Cehoslovacia. Nu este mult timp de când guvernul cehoslovac a afirmat prin declarația oficială a ministrului său de la Varșovia, că principiul tratamentului polonezilor și reglementarea soartei lor va fi adaptat, cel puțin, drepturilor pe care poate să le obțină un alt grup naționalitar.

Față de intervenția unor state terțe în chestiunea conflictului dintre guvernul ceh și populația germană a sudeților, guvernul polon, rămânând în mod constant în contact cu toate puterile interesate, a precizat totdeauna pretențiile sale în măsura în care se cristalizau metodele ce trebuiau să servească la reglementarea crizei ce se desemna.

Trebuie să constatăm că în deliberările dela Londra, dintre guvernul francez și cel englez, chestiunea justelor postulate polone nu a fost luată în considerare în mod satisfăcător. Procedeul ce s'a adoptat face să se reamintească tradițiile intervențiilor nefericite, de altă dată, în problemele polono-cehe.

Astăzi, ambasadorii Republicei polone au protestat categoric în această chestiune și ministrul Poloniei la Praga a remis o notă prin care cere îndeplinirea angajamentului ceh în ceeace privește tratamentul afacerilor polone. In acelaș timp s'a denunțat convenția polonă-cehă relativă la protecția minorităților naționale, zisa convenție necorespunzând nevoilor situației de azi.

Criza prin care trece azi Europa centrală va necesita o mare sforțare pentru ca situația să poată fi reglementată pentru viitor. Această sforțare nu va da rezultate dacă justa cerere de autodeterminare nu este pusă în aplicare față de toate grupurile importante de nationalități aflate în cadrul statului cehoslovac. Această criză nu poate deasemeni să fie rezolvată fără concursul tuturor statelor ce au drepturi și misiuni seculare, bine stabilite, în această parte a Europei. Guvernul polon își va regula acțiunea sa în conformitate cu respectul datorit intereselor polone.

Nota polonă la Praga n'are caracter ultimativ

Varșovia 22, (Rador). — Corespondentul Agenției Reuter transmite:

In cercurile bine informate de aci se subliniază că nota remisă guvernului cehoslovac de către ministrul Poloniei la Praga nu are caracterul unui ultimatum.

Tonul notei este prietenos și foarte calm dar se înțelege că el cere să se aplice minorităților polone din Cehoslovacia aceleași condiții ca cele acordate germanilor sudeți.

Guvernul britanic respinge pretențiile Ungariei și Poloniei

Londra, 22 (Rador). — **Agenția „Reuter" transmite:**

Lordul Winterton, cancelarul ducatului Lancaster, vorbind la Horsham a spus între altele următoarele:

„Din nefericire, dela vizita primului ministru britanic în Germania acum o săptămână, două țări europene, vecine cu Cehoslovacia, și o mare parte din presa Reichului au venit cu propuneri cari depășesc cu mult și nu au nimic de a face cu problema sudeților germani.

Aceste țări și aceste ziare nu trebue să nutrească iluzia că există vre-un temei pentru credința lor că guvernul britanic ar putea în vre-un fel oarecare să sprijine aceste propuneri".

Polonia dispusă să garanteze noile granițe a le Cehoslovaciei

Londra, 21 (Radio-Central). — **„Radio Central" anunță din Varșovia că atmosfera din capitala Poloniei a devenit mult mai liniștită în urma răspunsului dat eri de lordul Halifax ambasadorului polonez la Londra, care ceruse cedarea regiunei Cieszyn. Polonia e dispusă acum să garanteze noile granițe ale Cehoslovaciei, dacă și celelalte state interesate vor proceda la fel.**

Manifestațiile din cursul zilei au decurs în ordinea cea mai desăvârșită

Praga, 22 (Rador).— Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Azi dimineață la ora 7 manifestațiile populare au reînceput pe străzile capitalei. Dar, pe câtă vreme, aseară, manifesta mica burghezime, azi dimineață centrul orașului a fost invadat de valurile muncitorimii. In rânduri strânse, și într'o ordine desăvârșită, muncitorii defilează prin fața monumentului Sf. Venceslas.

In fruntea convoiului sunt drapelele naționale și o pancartă improvizată, cu inscripția: „Să ne apărăm frontierele".

Din mijlocul mulțimii tăcute se ridică deodată imnul național. Toți ridică trei degete pentru a jura credință republicii.

Pe trotoare, femeile plâng; până și unii dintre polițiștii cari asigură ordinea au lăcrimi în ochi.

Manifestanții își urmează drumul spre cartierul legațiilor și spre castelul președinției, strigând: „Trăiască armata!" „Ne vom apăra frontierele, „Ne vom apăra patria", și intonând cântecul național: „Dacă mă părăsești nu voi pieri, dar tu vei muri de mă vei părăsi".

✱

Praga, 22 (Rador). — **Agenția Reuter anunță că manifestațiile de Miercuri seara au continuat și Joi dimineata, păstrând ordinea, dar având un caracter mai puțin temperat ca în ajun.**

Unele fabrici din jurul orașului au rămas închise, iar lucrătorii se îndreaptă spre centrul orașului.

Poliția nu a avut ocazie să intervină.

In regiunea de frontieră, a domnit în cursul nopții un calm relativ, deși mai multe posturi vamale au fost atacate.

Din Marienbad se anunță că sudeții au ocupat localul poliției, luând numeroase arme.

După negocieri cu autoritățile cehe, sudeții au predat clădirea și armele.

❖

Berlin, 22 (Rador). — **Agenția D.N.B. publică informații din Eger, din care rezultă că în noaptea de Miercuri spre Joi și în cursul dimineții de Joi, germanii sudeți au luat asupra lor serviciul de ordine până la frontiera linguistică cehă". Ei continuă a colabora cu organismele cehe.**

Bucuria în teritoriul sudeților este de nedescris, iar drapelele cu svastica au fost arborate pe case.

Sudeții au dat dovadă de un calm și ordine extraordinare, iar jandarmii și polițiștii cehi aproape nu se arată.

❖

Praga, 22 (Rador). — Generalul Sirovy a vorbit azi la amiază unei mari mulțimi la Praga, îndemnând populația să-și păstreze calmul și să reia lucrul și adăugând că armata stă de veghe, că frontiera este puternic apărată și că națiunea poate să aibă toată încrederea în valoarea trupelor cehoslovace.

LA BRATISLAVA

Praga, 22 (Rador). — *Corespondentul agenției Havas transmite:*

O importantă manifestație pentru unitatea Cehoslovaciei a avut loc azi la Bratislava ,unde principalele organizațiuni sociale slovace, fără distincție de nuanțe, s'au pronunțat pentru menținerea fără compromis a uniunii cehoslovacilor, considerată ca singura bază posibilă pentru salvgardarea elementelor economice indispensabile populației din Cehoslovacia.

CONVOCAREA COMITETULUI PERMANENT AL ADUNARII NAȚIONALE

Praga, 22 (Rador). — **Comitetul permanent al Adunării Naționale a fost convocat pentru Vineri dimineață la ora 9.**

Convocarea sokolilor din Boemia

Praga, 22 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas" transmite:*

Astăzi, postul de radio cehoslovac a adresat o convocare tuturor șefilor sokolilor din Boemia, invitându-i să se întrunească în anumite centre, unde urmează să primească ordine dela sediul central.

CUM S'AU PRODUS DEMERSURILE UNGARIEI LA LONDRA, PARIS ȘI PRAGA

Budapesta, 22 (Rador). — *Agenția telegrafică ungară transmite următorul comunicat:*

Sprijinindu-se pe o veche și încercată amiciție, guvernul Ungariei a atras, săptămânile trecute, atențiunea Italiei, Germaniei și Poloniei asupra situației naționalității ungare din Cehoslovacia și a cerut sprijinul diplomatic al guvernelor respective pentru cazul când chestiunea naționalităților din Cehoslovacia ar ajunge la o soluție.

Simultan, guvernul Ungariei a făcut demersuri pe lângă guvernele din Londra și Paris, subliniind că se bizue cu totul pe faptul că celelalte naționalități din Cehoslovacia nu vor primi o favoare unilaterală în detrimentul minorității ungare.

Joi dimineață, ministrul Ungariei la Praga, potrivit instrucțiilor guvernului din Budapesta, a atras atenția guvernului Cehoslovaciei că așteaptă un tratament nalog pentru naționalitatea ungară cu prilejul eventualei rezolvări a problemei germano-sudete.

După primirea notei ministrul afacerilor străine al Cehoslovaciei, d. Krofta, a declarat că va comunica imediat conținutul notei guvernului său și a relevat că guvernul polon a făcut aseară un demers analog la Praga.

MANIFESTAȚII IN POLONIA

Varșovia, 22 (Rador). — In numeroase localități din Polonia s'au ținut mari întruniri în cari participanții au cerut înapoierea regiunii Cieszyn la Polonia. Cele mai mari întruniri s'au ținut Miercuri la Lodz, Wilno și Poznan.

Foștii luptători au adoptat o rezoluție în care declară că 500.000 de foști luptători sunt gata să apere drepturile legitime ale compatrioților lor și să aplice toate mijloacele pe care guvernul le va socoti potrivite.

Presa continuă a duce o campanie viguroasă în favoarea soluționării chestiunii minorității poloneze din Cehoslovacia într'un cadru general.

Astfel, „Kurjer Poranny", insistă în articolul său de fond pentru „o soluție integrală a problemei cehoslovace" fără de care pacea nu poate fi menținută în această parte a Europei.

Regiunea Egger ocupată de voluntarii sudeți

Godesberg, 22 (Rador). — **Corespondentul agenției „Stefani" transmite:**

Se semnalează că corpul voluntarilor sudeți a și intrat pe teritoriul locuit de germanii sudeți, pe care cehii continuă să-l evacueze, ocupând între altele zona Egger.

❖

Egger, 22 (Rador). — **Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:**

Joi dimineața la ora 2, serviciul de ordine la posturile de frontieră din regiunea Egger a trecut în mâinile germanilor sudeți. Acum se poate trece în voie din Germania în regiunea Egger.

Sudeții cari asigură ordinea în această regiune poartă brasarde cu svastica. De azi noapte, se publică o foaie volantă a serviciului de ordine, dând instrucțiuni populației.

In Egger domnește cea mai deplină ordine. Pe mai toate clădirile flutură drapelul german cu svastică.

Cei peste 100 de germani sudeți, cari au fost arestați după ultima cuvântare a cancelarului Hitler, au fost acum eliberați. In birourile autorităților au fost puse fotografiile d-lor Hitler și Henlein. Milițienii sudeți au ocupat poșta și serviciul telefonic, asigurând funcționarea lor. Deocamdată însă conversațiile telefonice cu localități din Germania nu se pot face.

❖

Berlin, 22 (Rador). — **Agenția D. N. B. face următoarea rectificare cu privire la știrea despre luarea în posesie a serviciilor de ordine de pe teritoriul sudet de către germanii sudeți.**

Preluarea acestor servicii de către germanii sudeți nu s'a făcut până acum decât în district.

FAMILIILE MEMBRILOR LEGAȚIEI ENGLEZE PARASESC PRAGA

Londra, 22 (Rador). — Agenția „Reuter" anunță că funcționarii legației engleze din Praga au primit instrucțiuni să-și evacueze cu primul tren soțiile și membrii familiilor lor care locuiesc în capitala Cehoslovaciei. tul Egger și nu pe toată întinderea teritoriului sudet.

Forțele militare cehoslovace se retrag din regiunea sudetă

Berlin, 22 (Rador). — **Agenția D. N. B. anunță că cea mai mare parte a forțelor militare cehoslovace, staționate la Rumburg — localitate situată în teritoriul sudet la depărtare de o oră de frontiera germană, — au fost retrase spre interiorul țării.**

Incepând dela ora 1 noaptea, s'au auzit din acea direcție puternice detunături și se presupune că trupele cehoslovace, retrăgându-se, au distrus instalațiile militare dela sud de Rumburg.

Agenția „D. N. B." nu are alte detalii în această privință.

TRUPELE CEHE DIN EGER N'AU PARASIT ORAȘUL

Berlin, 22, (Rador). — *Agenția „D.N.B." anunță din Egger că aproximativ 700 de soldați și ofițeri cehi, cu baterii antitank, se aflau încă azi la amiază în cazarma regimentului 35 de infanterie.*

In cursul nopții trecute camioanele au transportat la Pilsen un mare număr de lăzi cu muniții.

Șase tankuri și 12 care blindate, precum și mai multe automitraliere, se află la Egger.

O precizare cu privire la moratoriul din Cehoslovacia

Praga 22 (Rador). — **Agenția „Ceteka" arată că știrile apărute în străinătate, privitoare la un pretins moratoriu al plăților nu corespund pe deantregu adevărului.**

Moratoriul privește numai depozitele care erau în posesia cetățenilor cehoslovaci la 21 Septembrie și care erau considerate ca cehoslovace din punctul de vedere al devizelor.

Moratoriul nu privește plățile.

Importante intrevederi ale d-lui Daladier

Paris, 22 (Rador). — *Daladier, a primit la amiază pe d-nii Campinchi ,ministrul marinei, Marchandeau, ministrul finanțelor și Chohéry, președintele grupului radical-socialist din Camera.*

La ora 15, d. Daladier a primit pe reprezentanții grupărilor majoritare, câte unul de fiecare grupare, după dorința exprimată de delegația partidelor de stânga.

Reprezentanții au cerut d-lui Daladier precizări cu privire la alianțele militare franceze și la evoluția politicii sale externe în special în ce privește Cehoslovacia.

❖

Paris, 22 (Rador). — *Daladier a avut azi după amiază o convorbire cu d-nii Reynaud, ministrul justiției, Mandel, ministrul coloniilor și Champetier de Ribes, ministrul pensiunilor.*

Convorbirea a durat trei sferturi de oră. Cei trei miniștri au părăsit președinția consiliului la ora 17, refuzând să facă declarații presei.

❖

Paris, 22 (Rador). — *Reprezentanții delegației partidelor de stânga au avut, azi după amiază, o întrevedere cu d. Daladier.*

Reprezentanții stângii au pus chestiunea convocării parlamentului.

Președintele consiliului de miniștri a declarat că deocamdată nu are intenția să convoace parlamentul.

NU S'A PRODUS NICI O DEMISIE DIN GUVERN

Paris, 22 (Rador). — D. Daladier a făcut la ora 18,45 următoarea declarație ziariștilor:

„S'a răspândit svonul că unii membri ai cabinetului ar fi demisionat. Am văzut pe acești membri ai cabinetului și pot să vă spun că acest svon este fals".

România nu va accepta nici o reformă a pactului Soc. Națiunilor

Declarațiile d-lui N. Petrescu Comnen în fața comisiei politice a forului dela Geneva

Prin telefon dela trimisul nostru special

Geneva, 22. *Astăzi, în comisia politică a Soc. Națiunilor, unde se discută reforma pactului genevez, delegatul Ungariei a încercat să aducă în discuție și art. 19 din pact, care prevede că Societatea Națiunilor poate proceda la o nouă examinare a tratatelor de pace, devenite inaplicabile.*

Se cunoștea de mai înainte — încă din timpul conferinței Micii Înțelegeri ținută la Bled — că Ungaria intenționează să aducă în discuția Soc. Națiunilor acest capitol.

Delegatul Ungariei a profitat de discuția din comisia politică și, ocupându-se de raportul comitetului de juriști, privitor la propunerea de separare a pactului Societății Națiunilor, de tratatele de pace, a făcut imputări comitetului de juriști că nu s'a ocupat și de art. 19 care, după părerea delegatuli Ungariei, este „supapa de siguranță a păcii și, ca atare, absolut necesar să i se cunoască toată valoarea și eficacitatea".

La intervenția delegatului Ungariei a răspuns d. N. Petrescu-Comnen.

Ministrul nostru de externe a opus un vetto categoric pretențiilor Ungariei, afirmând din nou atitudinea categorică a României față de reforma pactului.

„România nu va accepta — a spus d. N. Petrescu-Comnen — nicio modificare a pactului, nici formală nici pe cale de interpretare, care ar avea efect, direct sau indirect, de a înlocui fie unanimitatea absolută prin unanimitatea relativă, sau prin majoritate, fie unanimitatea relativă prin majoritate".

❖

In ședința de mâine a comisiei politice va vorbi delegatul permanent al Franței, d. Paul Boncour, fost președinte de consiliu.

După cât se spune în culisele Societății Națiunilor, d. Paul Boncour va susține inoportunitatea discuției reformei pactului, în momentele actuale.

După toate probabilitățile discuția se va mărgini la diferite declarații, ce s'au făcut fără să se adopte nici o rezoluție cu privire la necesitatea reformei pactului.

Declarațiile d-lui N. Petrescu Comnen

Geneva, 22 (Rador).— *In comisiunea politică, a șasea, a adunării Societății Națiunilor, punându-se din nou chestiunea revizuirii directe sau indirecte a tratatelor prin modificarea sau interpretarea pactului Societății Națiunilor, iar delegatul Ungariei, ministru Velici, profitând de acest prilej pentru a insista asupra art. 19, care poate fi interpretat în sensul tezei revizuirii tratatelor, d. ministru N. Petrescu s'a văzut nevoit să se sustragă pentru un moment dela alte preocupări de politică internațională mai grave, la ordinea zilei, în momentul de față, pentru a interveni în discuție și a spune răspicat punctul de vedere al României în această chestiune.*

Iată textul declarației d-lui ministru Petrescu-Comnen:

„D-le președinte problema punerii în aplicare a principiilor Pactului este atât de complexă și consecințele oricărei atitudini unilaterale sau colective ce s'ar adopta în această privință sunt atât de multiple și — aș îndrăzni să spun — atât de neprevăzute pentru membrii Societății Națiunilor, încât mă văd silit să expun în toată sinceritatea punctul nostru de vedere.

Dacă anumite declarații depășind cu mult chestiunea interpretării sau a aplicării art. 16 din Pact nu ar fi fost făcute aici, aș fi considerat cu mult mai oportun din partea noastră de a nu interveni în această desbatere. In ceasurile turburi și de neliniște pe care le trăim și în ritmul accelerat al vieții internaționale, care, chiar în acest minut, sub forme și sub latitudini diverse, ne face să asistăm la evoluții și la metamorfoze atât de rapide, ne îndoiam în mod serios de oportunitatea de a angaja o desbatere în fața Adunării, precum și în fața comisiei, desbatere care ar avea drept efect direct sau indirect de a ne impune să întrevedem o modificare, dacă nu în drept, în orice caz în fapt, a Pactului Societății Națiunilor.

In adevăr, nimeni nu ar putea contesta că în circumstanțele actuale nu dispunem de toate resursele unei negocieri normale. Atmosfera nu este atât de senină pentruca să putem distinge cu toată obiectivitatea necesară fenomenele efemere de elementele permanente ale vieții internaționale, acestea din urmă fiind singurele care trebue luate în considerare în orice operă de modificare a Pactului nostru constituțional.

NU TREBUE ATINSE PRINCIPIILE CARE STAU LA BAZA PACTULUI

Chiar dacă nu s'ar ține îndeajuns seamă de circumstanțele prezente, nu ar trebui să se uite totuș criza subiectivă și obiectivă prin care trece de câțiva ani încoace Societatea Națiunilor. O nouă atingere a principiilor care sunt la baza Pactului ar putea să agraveze o asemenea criză și să fie prin aceasta fatală pentru existența instituției noastre.

In ceeace ne privește, noi am considerat dealtfel totdeauna că textele actuale ale Pactului au o supleță suficientă pentru a da posibilitate Societății Națiunilor să se adapteze circumstanțelor celor mai complexe și celor mai variate ale vieții internaționale. Nu printr'o interpretare a unor anumite dispoziții ale Pactului, criza subiectivă a Societății Națiunilor va putea fi evitată.

Nici o organizație, niciun mecanism nu au virtutea, prin simpla lor existență, să asigure pacea și justiția. Organismele se corup, instituțiile se dizolvă, de îndată ce spiritul ce trebuie să le însuflețească slăbește, de îndată ce opiniunea nu se mai preocupă de ele, deîndată ce incomprehensiunea, indiferența și neîncrederea — toate la fel mortale — iau locul dreptății înviorătoare a gândirii și vigilenții creiatoare de acțiuni. In această privință pot să afirm, fără teamă de a fi contrazis, că nu textele Pactului sunt acelea care au determinat o asemenea criză, ci tendința aproape constantă din ultimii ani, de a slăbi aceste texte prin interpretări subtile

Am asistat astfel la acest fenomen de „pulverizare a ideii de solidaritate", idee-forță a unei instituții ca a noastră.

Conștienți de necesitatea de a concilia realismul cu noțiunea de drept, noi am înțeles de altfel că ordinea juridică internațională a epocii noastre nu va putea cunoaște în practică un sistem perfect de participare obligatorie la executarea sancțiunilor atâta timp cât Societatea Națiunilor nu va fi suficient de puternică pentru a face să dispară teama anumitor state de a fi târîte în acțiuni coercitive, ce ar avea drept efect, în conflictele în care interesele lor nu sunt direct afectate, să pună în primejdie propria lor securitate.

Nu vom ascunde totuși surprinderea pe care am avut-o văzând că se desemnează o anumită tendință de a pune pe primul plan obligații de ordin secundar, atunci când simultan, cu o rară virtuozitate, se încearcă să se reducă importanța altor obligațiuni esențiale, care sunt la baza însăși a organizării păcii și a funcționării Societății Națiunilor.

In adevăr, este greu de înțeles că atunci când prin declarațiuni unilaterale se tinde la micșorarea, dacă nu chiar la dispariția valorii teoretice a textelor pactului privitoare la garanția colectivă a integrității teritoriale și a independenții politice a statelor membre, se încearcă prin aceleași declarațiuni să se evidențieze dacă nu chiar să se agraveze obligații ce nu pot fi concepute fără acea contraparte pe care o constitue o asemenea garanție.

D-le președinte, Societatea Națiunilor nu trebue să uite că a fost creiată pe baza a două principii esențiale oricărei conferări dintre statele suverane și libere: pe de o parte, egalitatea pentru toți membrii în drepturile și obligațiile lor, iar pe de altă parte, unanimitatea în deciziunile organului colectiv căruia îi aparțin. A voi să se înlocuiască unanimitatea prin majoritate însemnează a nu ține seama de fundamentul însuși al Pactului. Pact care a stabilit între membrii Societății raporturi de coordonare și nu de subordonare.

O eră de înțelegere și de pace nu poate fi bazată pe ierarhii, ci pe respectul reciproc și pe egalitatea între civilizate.

ROMANIA NU ADMITE MODIFICAREA PACTULUI

Referindu-mă la declarațiile anterioare ale reprezentanților României cu privire la anume sau anume articol al Pactului, consider de datoria mea de a repeta declarația că România nu va accepta nici o modificare formală sau interpretativă a Pactului, care ar avea drept efect direct sau indirect să se înlocuiască fie unanimitatea absolută prin unanimitatea relativă sau prin majoritate, fie unanimitatea relativă prin majoritate, — și aceasta oricare ar fi articolele Pactului față de care o asemenea chestiune ar putea fi pusă.

Paragraful 1 al art. 5 necreând decât excepțiuni esențial limitative, noi nu vom admite nici o atingere care s'ar aduce principiului fundamental al unanimității, consacrat prin această dispoziție a Pactului.

Incheind, țin să afirm convingerea mea nestrămutată că Societatea Națiunilor nu poate trăi decât cu principiile de egalitate a statelor și de unanimitate.

Timpurile sunt prea grave pentru a ne permite luxul unei desvoltări mai largi. Am socotit că este de datoria noastră să ne expunem punctul de vedere într'un mod sincer și leal, lealitatea fiind esența politicei României".